

stand var tilstede i den Grad, at den blev utålelig, vilde det, som det f. Ex. er flet hos mig, let kunne lempes ved en Overenskomst mellem Tiendeieren og vedkommende Menighed. Dette er imidlertid ikke Tilfældet, og det har givet Anledning til, at jeg er fremkommen med dette Lovforslag. Medens jeg, som sagt, før troede og haabede, at paa Kirkegaardene, hvor Forholdene vare i den Grad uhyggelige, som jeg har omtalt, vilde vedkommende Tiendeier selv være opfordret til at gjøre, hvad han kunde, er der for nylig under 16de Oktober 1871 affagt en Hof- og Stadsretsdom, som viser, at dette ikke allevegne er Tilfældet, og det er denne, der har givet Anledning til, at jeg er fremkommen med dette Forslag. Der var nemlig et Kirkesyn, som havde paalagt en Tiendeier, at han skulde draine Kirkegaarden, men han negtede det. Sagen kom da for Domstolene, som frifjendte vedkommende Tiendeier, og Domstolene kunde vissefelig heller ikke — det er vist saa klart som Noget — ifølge Synsloven paalægge Tiendeieren, at han skulde draine Kirkegaarden, thi Synsloven har kun den Bestemmelse i § 17, at hvor Fugtighed gjør det fornødent, kan der forlanges en Draining udenom Kirken, altsaa for at Fugtigheden kan drages fra Kirken selv, men der er i Synsloven ikke taget noget Hensyn til Kirkegaarden. Dersom nu ærede Medlemmer maatte være enige med mig i, at et saadant Tillæg er nødvendigt paa mange Steder, saa ser jeg dog meget godt, at der kan gjøres flere Indvendinger imod Forslaget, og jeg skal derfor strax tillade mig selv at fremkomme med et Par, for at man ikke senere skal behøve at komme frem med dem under Debat. Den første Indvending er den, at der muligvis gives Kirkegaarde, hvor det vilde være umuligt at faae Fugtigheden bort ved Draining, men hvis dette er Tilfældet, hvad jeg maa overlade til Sagkyndige at bedømme, kan Loven naturligvis heller ikke paalægge Vedkommende under alle Omstændigheder at gjøre det. Men dernæst er jeg bleven gjort opmærksom paa, at der kan være — om det dog kun er enkelte — Steder, hvor Afsviwing af Kirkegaarde eller lignende Foranstaltninger kunne gjøres, men kun med saa overordentlig

stor Besøftning, at det vil være rigtigst at paalægge Tiendeieren at gjøre det; derfor er jeg selv saa villig som Noget til at gaa ind paa en Forandring deri, saaledes at der blev f. Ex. sat en begrændset Sum pr. Tønde Land, og naar Summen ikke oversteg denne Størrelse, skulde vedkommende Tiendeiere være forpligtede til at gjøre det, ligesom jeg ogsaa finder, det kan være rimeligt at betragte den for de enkelte Kirkegaarde som en større Reparation, hvortil der altsaa skal gives Hjælp. Med disse Ord skal jeg foreløbig anbefale Forslaget til det høie Thing.

Chr. Nimestad: Jeg kan ikke være andet end fuldstændig enig med den ærede Forslagsstiller i den Forudsætning, hvorpaa hans Lovudkast maa antages at hvile — hvad vi jo ogsaa hørte af hans Foredrag — nemlig, at saafremt der skal være Tale om at paalægge Tiendeierne, som han kalder dem, eller Kirkeierne — eller hvad man vil kalde dem — en Forpligtelse til at draine Kirkegaardene eller træffe andre Foranstaltninger til at borttage Fugtighed, maa det være ved en ny Lov; thi jeg antager ikke, at det kan være nogen Tvivl underkastet, at den Dom, som for nylig i en Sag mellem en Kirkeinspektion og en Kirkeier har frifundet Eieren for en saadan Forpligtelse, er fuldkommen overensstemmende med den nu gjældende Lovgivning; forsaavidt er jeg enig med det ærede Medlem, men et andet Spørgsmaal er det, hvorvidt der virkelig er Joie til ved en ny Lov at paalægge Tiendeierne en saadan Forpligtelse. Jeg kan vel fuldkommen sympathisere med den Følelse hos det ærede Medlem, som har dikteret dette Lovforslag; jeg giver den min fuldstændige Anerkjendelse, og selvfølgelig antager jeg ikke, at Loven af 19de Februar 1861 skulde kunne betragtes som en saadan Grundlov, som for evige Tider havde fastsat Omfanget af Tiendeiernes Forpligtelse; tværtimod erfjender jeg, at disse maa kunne undergives Lempelser efter Tidernes og Forholdenes Krav, men jeg tror dog paa den anden Side, man ikke kan negte, at det dog altid er noget betænkeligt saa kort Tid efter, at man har givet en Lov, hvorved man antog at have gjort Ea-